

32002L0095

L 37/19

EIROPAS SAVIENĪBAS OFICIĀLAIS VĒSTNESIS

13.2.2003.

**EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 2002/95/EK
(2003. gada 27. janvāris)
par dažu bīstamu vielu izmantošanas ierobežošanu elektriskās un elektroniskās iekārtās**

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 95. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁽³⁾,

saskaņā ar Līguma 251. pantā izklāstīto procedūru, ievērojot Samierināšanas komitejas 2002. gada 8. novembrī apstiprināto kopīgo dokumentu ⁽⁴⁾,

tā kā:

- (1) Atšķirības tiesību aktos vai administratīvos pasākumos, ko pieņēmušas dalībvalstis attiecībā uz bīstamu vielu izmantošanas ierobežošanu elektriskās un elektroniskās iekārtās, varētu rādīt šķēršļus tirdzniecībai un traucēt konkurenci Kopienā un, tādējādi, var tieši ietekmēt iekšējā tirgus izveidi un darbību. Tādēļ lietderīgi būtu tuvināt dalībvalstu tiesību aktus šajā jomā un veicināt cilvēku veselības aizsardzību un ekoloģiski nekaitīgu elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu reģenerāciju un apglabāšanu.
- (2) Eiropas Padome savā sanāksmē Nicā 2000. gada 7., 8. un 9. decembrī apstiprināja Padomes 2000. gada 4. decembra Rezolūciju par piesardzības principu.
- (3) Komisijas 1996. gada 30. jūlija Paziņojums par Kopienas atkritumu apsaimniekošanas stratēģijas pārskatīšanu uzsver vajadzību samazināt bīstamo vielu saturu atkritumos un norāda potenciālo ieguvumu no noteikumiem, kas visā Kopienā ierobežotu šādu vielu esamību produkcijā un ražošanas procesos.
- (4) Padomes 1988. gada 25. janvāra Rezolūcija par Kopienas rīcības programmu, lai apkarotu kadmija radīto vides piesārņojumu ⁽⁵⁾, aicina Komisiju nekavējoties veikt īpašu pasākumu izstrādi šādai programmai. Jāaizsargā arī cilvēku

veselība un tādējādi jāīsteno stratēģija, kas jo īpaši ierobežo kadmija izmantošanu un veicina aizstājēju izpēti. Rezolūcija uzsver, ka kadmija izmantošana jāaizliedz, izņemot gadījumus, kad nepastāv piemērotas un drošākas alternatīvas.

- (5) Pieejamie pierādījumi norāda, ka pasākumi attiecībā uz elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu (EEIA) savākšanu, apstrādi, pārstrādi un apglabāšanu, kā izklāstīts Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 27. janvāra Direktīvā 2002/96/EK par elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem ⁽⁶⁾, ir vajadzīgi, lai mazinātu atkritumu apsaimniekošanas problēmas, kas saistītas ar attiecīgajiem smagajiem metāliem un attiecīgajiem liesmas slāpētājiem. Tomēr, neraugoties uz šiem pasākumiem, ievērojama EEIA daļa turpinās atrasties esošajos novadišanas maršrutos. Pat ja EEIA savāktu un nodotu pārstrādes procesiem atsevišķi, to dzīvsudraba, kadmija, svina, hroma VI, polibromdifenila un polibromēta difenilētera (PBDE) saturs varētu apdraudēt veselību vai vidi.
- (6) Ņemot vērā tehniskās un ekonomiskās īstenošanas iespējas, visefektīvākais ar minēto vielu saistītā veselības un vides apdraudējuma ievērojama samazinājuma nodrošināšanas veids, ar kādu var sasniegt izvēlēto aizsardzības līmeni Kopienā, ir šo vielu aizvietošana elektriskās un elektroniskās iekārtās ar drošiem vai drošākiem materiāliem. Šo bīstamo vielu izmantošanas ierobežošana var palielināt EEIE pārstrādes iespējas un saimniecisko rentabilitāti un samazināt negatīvo ietekmi uz darbinieku veselību pārstrādes uzņēmumos.
- (7) Vielās, uz kurām attiecas šī direktīva, ir zinātniski labi izpētītas un novērtētas, un uz tām ir bijuši attiecināti dažādi pasākumi gan Kopienas līmenī, gan valstu līmeņos.
- (8) Šajā direktīvā paredzētajos pasākumos ņemtas vērā starptautiskās pamatnostādnes un ieteikumi, un tie balstās uz pieejamās zinātniskās un tehniskās informācijas novērtējumu. Pasākumi ir vajadzīgi, lai sasniegtu izvēlēto cilvēku un dzīvnieku veselības un vides aizsardzības līmeni, ņemot

⁽¹⁾ OV C 365 E, 19.12.2000., 195. lpp. un OV C 240 E, 28.8.2001., 303. lpp.

⁽²⁾ OV C 116, 20.4.2001., 38. lpp.

⁽³⁾ OV C 148, 18.5.2001., 1. lpp.

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta 2001. gada 15. maija atzinums (OV C 34 E, 7.2.2002., 109. lpp.), Padomes 2001. gada 4. decembra kopējā nostāja (OV C 90 E, 16.2.2002., 12. lpp.) un Eiropas Parlamenta 2002. gada 10. aprīļa lēmums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts). Eiropas Parlamenta 2002. gada 18. decembra lēmums un Padomes 2002. gada 16. decembra lēmums.

⁽⁵⁾ OV C 30, 4.2.1988., 1. lpp.

⁽⁶⁾ OV L 37, 13.2.2003., 24. lpp.

vērā riskus, kas Kopienā var rasties, ja nebūtu attiecīgu pasākumu. Pasākumi regulāri jāpārskata un, vajadzības gadījumā, jāpielāgo, lai ņemtu vērā pieejamo tehnisko un zinātnisko informāciju.

- (9) Šī direktīva jāpieņem, neskarot Kopienas tiesību aktus attiecībā uz drošības un veselības aizsardzības prasībām un īpašus Kopienas tiesību aktus attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanu, jo īpaši Padomes Direktīvu 91/157/EEK (1991. gada 18. marts) par baterijām un akumulatoriem, kuros ir dažas bīstamas vielas ⁽¹⁾.
- (10) Jāņem vērā smago metālu, PBDE un polibromdifenilu nesaturējošu elektrisko un elektronisko iekārtu tehnisko attīstību. Līdzko pieejami zinātniski pierādījumi, ņemot vērā piesardzības principu, jāizvērtē citu bīstamu vielu aizliegšana un to aizvietošana ar videi nekaitīgākām alternatīvām, kas nodrošina vismaz tādu pašu patērētāju aizsardzības līmeni.
- (11) Atbrīvojumi no aizvietošanas prasības jāatļauj, ja aizvietošana nav iespējama no zinātniskā un tehniskā viedokļa, vai ja negatīvā ietekme, ko attiecībā uz vidi vai veselību rada aizvietošana, var atsvērt cilvēku un vides ieguvumus no aizvietošanas. Bīstamo vielu aizvietošana elektriskās un elektroniskās iekārtās arī jāveic tā, lai tā būtu saderīga ar elektrisko un elektronisko iekārtu (EEI) lietotāju veselību un drošību.
- (12) Ņemot vērā to, ka ražojuma atkārtota lietošana, renovācija un ekspluatācijas laika pagarināšana ir lietderīga, jābūt pieejamām rezerves detaļām.
- (13) To atbrīvojumu pielāgošana zinātnes un tehnikas attīstībai, kas attiecas uz prasībām saistībā ar pakāpenisku bīstamo vielu ierobežošanu un to aizliegšanu, jāsteno Komisijai saskaņā ar komitejas procedūru.
- (14) Šīs direktīvas īstenošanai vajadzīgos pasākumus jāpieņem saskaņā ar Padomes Lēmumu 1999/468/EK (1999. gada 28. jūnijs), ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību ⁽²⁾.

IR PIENĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Mērķi

Šīs direktīvas mērķis ir tuvināt dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz bīstamu vielu izmantošanas ierobežojumiem elektriskās un elektroniskās iekārtās un veicināt cilvēku veselības aizsardzību un

videi nekaitīgu elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu reģenerāciju un apglabāšanu.

2. pants

Darbības joma

1. Neskarot 6. pantu, šī direktīva attiecas uz elektriskām un elektroniskām iekārtām, kas ietilpst Direktīvas Nr. 2002/96/EK (EEIA) IA pielikumā noteiktajā 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7. un 10. kategorijā, kā arī uz elektriskām spuldzēm un gaismekļiem mājaisaimniecībās.

2. Šo direktīvu piemēro, neskarot Kopienas tiesību aktus attiecībā uz drošības un veselības aizsardzības prasībām un īpašus Kopienas tiesību aktus attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanu.

3. Šī direktīva neattiecas uz rezerves detaļām to elektrisko un elektronisko iekārtu remontam vai atkārtotai izmantošanai, kas laistas tirgū pirms 2006. gada 1. jūlija.

3. pants

Definīcijas

Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

- a) "elektriskas un elektroniskas iekārtas" vai "EEI" nozīmē tās iekārtas, kas ir atkarīgas no elektriskās strāvas vai elektromagnētiskajiem laukiem, lai pienācīgi darbotos, un tās iekārtas šādas strāvas un šādu lauku ražošanai, pārsūtīšanai un mērīšanai, kas ietilpst Direktīvas 2002/96/EK IA pielikumā noteiktajās kategorijās, un kas paredzētas pielietošanai ar nominālo spriegumu, kurš nepārsniedz 1 000 voltus attiecībā uz maiņstrāvu un 1 500 voltus attiecībā uz līdzstrāvu;
- b) "ražotājs" nozīmē jebkuru personu, kura neatkarīgi no pielietojamā pārdošanas paņēmiena, ieskaitot distances saziņas līdzekļus atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 97/7/EK (1997. gada 20. maijs) par patērētāju aizsardzību saistībā ar distances līgumiem ⁽³⁾:
- i) ražo un ar savu personīgo firmas zīmi pārdod elektriskās un elektroniskās iekārtas;
- ii) ar savu personīgo firmas zīmi pārdod tālāk iekārtas, ko ražojusi citi piegādātāji, tālākpārdevēju neuzskatot par "ražotāju", ja ražotāja firmas zīme ir uz iekārtas, kā paredzēts i) daļā; vai
- iii) importē vai eksportē elektriskās un elektroniskās iekārtas dalībvalstī, veicot uzņēmējdarbību.

To, kas ekskluzīvi nodrošina finansēšanu saskaņā ar jebkādu finansēšanas nolīgumu vai atbilstoši tam, neuzskata par "ražotāju", izņemot ja tas arī rīkojas kā ražotājs i) līdz iii) daļas nozīmē.

⁽¹⁾ OV L 78, 26.3.1991., 38. lpp. Direktīvā grozījumi izdarīti ar Komisijas Direktīvu 98/101/EK (OV L 1, 5.1.1999., 1. lpp.).

⁽²⁾ OV L 184, 17.7.1999., 23. lpp.

⁽³⁾ OV L 144, 4.6.1997., 19. lpp. Direktīvā grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2002/65/EK (OV L 271, 9.10.2002., 16. lpp.).

4. pants

Profilakse

1. Dalībvalstis nodrošina, ka no 2006. gada 1. jūlija jaunās elektriskās un elektroniskās iekārtas, kas laistas tirgū, nesatur svīnu, dzīvsudrabu, kadmiju, sešvērtīgo hromu, polibromdifenilu (PBB) vai polibromētu difenilēteri (PBDE). Valstu pasākumi, kas ierobežo vai aizliedz šo vielu izmantošanu elektriskās un elektroniskās iekārtās, un kas pieņemti saskaņā ar Kopienas tiesību aktiem pirms šīs direktīvas pieņemšanas, var tikt saglabāti līdz 2006. gada 1. jūlijam.

2. Šā panta 1. punkts neattiecas uz pielikumā minētajiem izmantošanas veidiem.

3. Pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu, Eiropas Parlaments un Padome, līdzko kļūst pieejami zinātniski pierādījumi, saskaņā ar ķīmikāliju politikas principiem, kas noteikti Eiropas Savienības Sestajā vides rīcības programmā, lemj par bīstamo vielu aizliegšanu un par to aizvietošanu ar videi nekaitīgākām alternatīvām, kas nodrošina vismaz tādu pašu patērētāju aizsardzības līmeni.

5. pants

Pielāgošana zinātnes un tehnikas attīstībai

1. Saskaņā ar 7. panta 2. punktā minēto procedūru pieņem visus grozījumus, kas, lai pielāgotu pielikumu zinātnes un tehnikas attīstībai, vajadzīgi šādos nolūkos:

- a) pēc vajadzības, to maksimālo koncentrācijas vērtību ieviešanai, līdz kurām elektrisko un elektronisko iekārtu konkrētajos materiālos vai detaļās pieļaujama 4. panta 1. punktā minēto vielu klātbūtne;
- b) elektrisko un elektronisko iekārtu materiālu un detaļu atbrīvošanai no 4. panta 1. punkta prasībām, ja to likvidēšana vai aizvietošana, izmantojot plānojuma izmaiņas vai tādas materiālus un tādas detaļas, kurām nevajag nevienu no minētajā pantā minētajiem materiāliem vai vielām, tehniski vai zinātniski nav realizējama, vai ja aizvietošanas radītā negatīva ietekme attiecībā uz vidi, veselību un/vai patērētāju drošību var atsvērt tās radītos ieguvumus attiecībā uz vidi, veselību un/vai patērētāju drošību;
- c) katra pielikuma atbrīvojuma pārskatīšanai vismaz reizi katros četros gados vai četrus gadus pēc tam, kad sarakstam pievienots punkts ar mērķi apsvērt elektrisko un elektronisko iekārtu materiālu un detaļu dzēšanu no pielikuma, ja to likvidēšana vai aizvietošana, izmantojot plānojuma izmaiņas vai materiālus un detaļas, kam nav vajadzīgi 4. panta 1. punktā minētie

materiāli vai vielas, ir tehniski vai zinātniski iespējama ar nosacījumu, ka aizvietošanas radītā negatīvā ietekme uz vidi, veselību un/vai patērētāju drošību neatsver iespējamās tās radītos ieguvumus attiecībā uz vidi, veselību un/vai patērētāju drošību.

2. Pirms pielikums tiek grozīts atbilstoši 1. punktam, Komisija, cita starpā, apspriežas ar elektrisko un elektronisko iekārtu ražotājiem, pārstrādātājiem, apstrādes darbu veicējiem, vides aizsardzības organizācijām un darbinieku un patērētāju savienībām. Atsauksmes nosūta 7. panta 1. punktā minētajai komitejai. Komisija par saņemto informāciju sniedz ziņojumu.

6. pants

Pārskatīšana

Komisija līdz 2005. gada 13. februārim pārskata šajā direktīvā paredzētos pasākumus, lai vajadzības gadījumā ņemtu vērā jaunus zinātniskus pierādījumus.

Līdz minētajam datumam Komisija stāda priekšā priekšlikumus attiecībā uz to iekārtu iekļaušanu šīs direktīvas darbības jomā, kas ietilpst Direktīvas 2002/96/EK (EEIA) IA pielikumā noteiktajā 8. un 9. kategorijā.

Komisija arī pēta vajadzību pielāgot 4. panta 1. punktā noteikto vielu sarakstu, pamatojoties uz zinātniskiem faktiem un ņemot vērā piesardzības principu, un attiecīgos gadījumos iesniedz priekšlikumus Eiropas Parlamentam un Padomei attiecībā uz šādiem pielāgojumiem.

Īpašu uzmanību pārskatīšanas laikā velta elektriskajās un elektroniskajās iekārtās izmantojamo bīstamo vielu un materiālu ietekmei uz vidi un uz cilvēku veselību. Komisija pēta šādu vielu un materiālu aizstāšanas īstenošanas iespējas un attiecīgos gadījumos iesniedz priekšlikumus Eiropas Parlamentam un Padomei, lai paplašinātu 4. panta darbības jomu

7. pants

Komiteja

1. Komisijai palīdz komiteja, kas izveidota saskaņā ar Padomes Direktīvas 75/442/EEK⁽¹⁾ 18. pantu.

2. Ja izdarīta atsauce uz šo punktu, piemēro Lēmuma 1999/468/EK 5. un 7. pantu, ņemot vērā tā 8. panta noteikumus.

Lēmuma 1999/468/EK 5. panta 6. punktā noteiktais laika posms ir trīs mēneši.

3. Komiteja pieņem savu reglamentu.

(1) OV L 194, 25.7.1975., 39. lpp.

8. pants

Sankcijas

Dalībvalstis nosaka sankcijas, kas piemērojamas to valstu noteikumu pārkāpumiem, kuri pieņemti saskaņā ar šo direktīvu. Tādā veidā noteiktām sankcijām jābūt efektīvām, samērīgām un preventīvām.

9. pants

Pāreja

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvi un administratīvi akti, kas nepieciešami, lai līdz 2004. gada 13. februārim izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis par to tūlīt informē Komisiju.

Kad dalībvalstis pieņem šos pasākumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka metodes, kā izdarīt šādas atsauces.

2. Dalībvalstis dara zināmus Komisijai visu to pieņemto normatīvo un administratīvo aktu noteikumus, kas pieņemti jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

10. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā dienā, kad to publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

11. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē, 2003. gada 27. janvārī

Eiropas Parlamenta vārdā —

priekšsēdētājs

P. COX

Padomes vārdā —

priekšsēdētājs

G. DRYS

PIELIKUMS

Svina, dzīvsudraba, kadmija un sešvērtīgā hroma izmantošanas veidi, kas ir atbrīvoti no 4. panta 1. punkta prasībām

1. Dzīvsudrabs kompakts dienasgaismas lampās, nepārsniedzot 5 mg uz vienu lampu.
2. Dzīvsudrabs taisnas formas dienasgaismas lampās, kas paredzētas vispārējiem mērķiem, nepārsniedzot šādus lielumus:

— halofosfāts	10 mg
— trifosfāts ar normālu ekspluatācijas laiku	5 mg
— trifosfāts ar ilgu ekspluatācijas laiku	8 mg.
3. Dzīvsudrabs taisnas formas dienasgaismas lampās, kas paredzētas īpašiem mērķiem.
4. Dzīvsudrabs citās lampās, kas nav atsevišķi minētas šajā pielikumā.
5. Svins katoda staru lampās stiklā, elektroniskās detaļās un luminiscences spuldzēs.
6. Svins kā leģētājs elements tēraudā, kas satur līdz 0,35 % svina no svara, alumīnijā, kas satur līdz 0,4 % svina no svara, un tāda vara sakausējuma veidā, kas satur līdz 4 % svina no svara.
7. — Svins augstas kušanas temperatūras veida lodmetālos (t.i., alvas–svina lodmetāla kausējums, kas satur vairāk nekā 85 % svina),
 - svins lodmetālos serveriem, uzglabāšanas sistēmām un datu masīvu glabāšanas sistēmām (atbrīvojums piešķirts līdz 2010. gadam),
 - svins lodmetālos tīkla infrastruktūras ierīcēm komutācijai, signalizēšanai, pārsūtīšanai un arī tīkla vadībai attiecībā uz telekomunikāciju,
 - svins keramikas elektroniskos elementos (piemēram, pjezoelektroniskās ierīcēs).
8. Kadmija platējums ar izņēmumu attiecībā uz izmantošanu, kas aizliegta saskaņā ar Direktīvu 91/338/EEK ⁽¹⁾, ar ko groza Direktīvu 76/769/EEK ⁽²⁾ attiecībā uz dažu bīstamu vielu un preparātu tirgū laišanas un lietošanas ierobežojumiem.
9. Sešvērtīgais hroms oglekļa tērauda atdzēsēšanas sistēmas pretkorozijai absorbcijas ledusskapjos.
10. Ievērojot 7. panta 2. punktā minēto procedūru, Komisija vērtē šādus pielietojumus:
 - deka–BDE,
 - dzīvsudraba taisnas formas dienasgaismas lampās, kas paredzētas īpašiem mērķiem,
 - svina lodmetālos serveriem, uzglabāšanas sistēmās un datu masīvu uzglabāšanas sistēmās, tīkla infrastruktūras iekārtās komutācijai, signalizēšanai, pārraide un arī tīkla vadībai attiecībā uz telekomunikācijām (lai noteiktu konkrētu termiņu šim atbrīvojumam), un
 - spuldzēs,prioritāri, lai pēc iespējas drīz noteiktu, vai šie punkti attiecīgi jāgroza.

⁽¹⁾ OV L 186, 12.7.1991., 59. lpp.

⁽²⁾ OV L 262, 27.9.1976., 201. lpp.